

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 322/06-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. októbra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. D., bytom P., zastúpeného advokátom Mgr. S. Š., P., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. 7 C 185/96-312 zo 17. januára 2005, rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6 Co 89/2005-353 z 31. mája 2005 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 218/05 z 21. apríla 2006 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť J. D. v časti pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. 7 C 185/96-312 zo 17. januára 2005 o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

2. Sťažnosť J. D. pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6 Co 89/2005-353 z 31. mája 2005 o d m i e t a ako podanú oneskorene.

3. Sťažnosť J. D. vo zvyšnej časti o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2006 doručená sťažnosť JUDr. J. D., bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. S. Š., P., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C 185/96-312 zo 17. januára 2005, rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 89/2005-353 z 31. mája 2005 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 218/05 z 21. apríla 2006.

Sťažovateľ uviedol, že žalobou z 30. októbra 1996 sa na okresnom súde voči žalovanému domáhal zaplattenia sumy 66 858 Sk s príslušenstvom za obdobie od 1. novembra 1993 do 31. októbra 1996 z dôvodu, že žalovaný bez jeho súhlasu užíval na účely podnikania časť rodinného domu, ktorá bola v jeho vlastníctve. Podľa vyjadrenia sťažovateľa okresný súd po vykonaní dokazovania 14. mája 1998 vyhlásil rozsudok č. k. 7 C 185/96-54, ktorým žalovaného zaviazal zaplatiť mu sumu 3 250,80 Sk s príslušenstvom. Proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ odvolal. O odvolaní rozhodol krajský súd uznesením č. k. 5 Co 401/98-70 z 27. januára 2000 tak, že prvostupňové rozhodnutie v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľ uviedol, že po vrátení veci na ďalšie konanie okresný súd rozsudkom č. k. 7 C 185/96-113 z 18. januára 2001 jeho návrh o zaplattenie sumy 47 328,20 Sk zamietol a zaviazal ho nahradiť žalovanému trovy konania v sume 2 140 Sk. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 145/02-178 z 19. novembra 2002 tak, že zmenil prvostupňové rozhodnutie s tým, že žalovaného zaviazal zaplatiť sťažovateľovi sumu 47 328,20 Sk s príslušenstvom, ako aj trovy konania. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Cdo 25/03 z 27. mája 2003 tak,

že rozhodnutie krajského súdu z 19. novembra 2002 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Na základe toho krajský súd uznesením č. k. 6 Co 150/2003-213 z 28. novembra 2003 rozsudok okresného súdu z 18. januára 2001 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa okresný súd po vrátení veci na ďalšie konanie rozhodol rozsudkom č. k. 7 C 185/96-312 zo 17. januára 2005 tak, že žalovaného zaviazal sťažovateľovi zaplatiť sumu 9 146,40 Sk a sťažovateľa zaviazal zaplatiť žalovanému trovy konania v sume 3 567 Sk. Aj proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 89/2005-353 z 31. mája 2005 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu v jeho napadnutej zamietajúcej časti a vo vyhovujúcej časti do sumy 1 790 Sk potvrdil a v ostatnej časti napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol. Krajský súd sťažovateľa zároveň zaviazal zaplatiť žalovanému trovy konania v sume 6 295 Sk.

Sťažovateľ uviedol, že proti rozhodnutiu krajského súdu podal 11. júla 2005 dovolanie. Na základe toho ho okresný súd uznesením z 23. septembra 2005 vyzval na doplnenie dovolania, teda upresnenie rozsahu, v akom napáda rozhodnutie odvolacieho súdu. Sťažovateľ uviedol, že na uznesenie súdu reagoval podaním z 3. októbra 2005, pričom najvyšší súd ho listom zo 4. novembra 2005 opäť vyzval, aby doplnil dovolanie o skutočnosti, z ktorých by bolo zrejmé, v akom rozsahu napáda rozhodnutie odvolacieho súdu. Sťažovateľ na výzvu najvyššieho súdu reagoval podaním z 11. novembra 2005, v ktorom uviedol, že napáda rozhodnutie odvolacieho súdu v celom rozsahu a žiada zrušiť aj rozhodnutie okresného súdu.

O dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Cdo 218/05 z 21. apríla 2006 tak, že dovolanie odmietol.

Sťažovateľ vyjadril názor, že s uvedenými rozhodnutiami všeobecných súdov nesúhlasí a dodal, že namiesto toho, „*aby mi bola priznaná náhrada podľa platného zákona o náhradách za používanie nebytových priestorov na podnikanie mi súdy spôsobili značnú škodu na zaplatených súdnych poplatkoch a na povinnosti zaplatiť trovy konania odporcu*“.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd rozhodol, že rozsudkom okresného súdu č. k. 7 C 185/96-312 zo 17. januára 2005, rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 89/2005-353 z 31. mája 2005 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 218/05 z 21. apríla 2006 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, namietané rozhodnutia zrušil a zaviazal okresný súd nahradiť mu trovy právneho zastúpenia v sume 5 228 Sk.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom skúmal, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde a či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal z toho, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov ustanovených v zákone.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. Pri prejednaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu č. k. 7 C 185/96-312 zo 17. januára 2005, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto vyššie citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Z obsahu sťažnosti, ako aj jej príloh ústavný súd zistil, že proti rozsudku okresného súdu č. k. 7 C 185/96-312 zo 17. januára 2005 podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 89/2005-353 z 31. mája 2005 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a vo vyhovujúcej časti do sumy 1 790 Sk potvrdil a v ostatnej časti ho zmenil tak, že žalobu zamietol. Krajský súd v časti náhrady trov konania štátu potvrdil prvostupňové rozhodnutie a sťažovateľa zaviazal zaplatiť žalovanému trovy konania v sume 6 295 Sk. Podaným odvolaním sa sťažovateľ domáhal, aby krajský súd rozsudok okresného súdu zo 17. januára 2005 zmenil tak, aby žalovaného zaviazal zaplatiť mu sumu 46 434 Sk s príslušenstvom. Krajský súd však v rozsudku č. k. 6 Co 89/2005-213 z 31. mája 2005 sťažovateľovmu odvolaniu nevyhovel. Z uvedeného vyplýva, že námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v podobe podaného odvolania smerujúca voči rozhodnutiu okresného súdu, bola predmetom rozhodovania krajského súdu. V rámci tejto procedúry krajský súd ako súd odvolací rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmal a svoj právny názor vyjadril v rozsudku z 31. mája 2005.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebol príslušný na preskúmanie rozsudku okresného súdu preto, lebo preskúmanie tohto rozhodnutia na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je z ústavného hľadiska pre ústavný súd podstatné a určujúce len preskúmanie uznesenia najvyššieho (dovolacieho) súdu a v prípade, ak by ústavný súd nerozhodol

spôsobom uvedeným v bode 2 výroku rozhodnutia, aj rozsudku krajského súdu (obdobne napr. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. Sťažovateľ v časti sťažnosti namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského (odvolacieho) súdu č. k. 6 Co 89/2005-353 z 31. mája 2005. Sťažovateľ v petite sťažnosti síce uviedol presné označenie čísla konania namietaného rozsudku krajského súdu, avšak neudal správny dátum jeho vyhlásenia, keď uviedol, že rozhodnutie je zo 17. januára 2005. Aj napriek tejto skutočnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzvať sťažovateľa na odstránenie nedostatkov podania, pretože bez najmenších pochybností považoval uvedenie nesprávneho dátumu vyhlásenia rozsudku v petite sťažnosti za zrejmu chybu v písaní, o čom svedčí ostatný obsah podania a táto skutočnosť je zrejma aj z obsahu listinných dôkazov, ktoré tvoria prílohu sťažnosti.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

Ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 22/02 uviedol: „Sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok pre prijatie sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti.“

Porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského (odvolacieho) súdu č. k. 6 Co 89/2005 z 31. mája 2005 sťažovateľ namietal v sťažnosti zo 4. júla 2006, doručenej ústavnému súdu 10. júla 2006, teda po lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti. Vzhľadom na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1

ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, a s prihliadnutím na dátum nadobudnutia právoplatnosti namietaného rozsudku krajského súdu 30. júna 2005, ako aj so zreteľom na deň doručenia sťažnosti ústavnému súdu (10. júl 2006), ústavný súd považoval za dostatočne preukázané podanie sťažnosti v tejto časti po uplynutí zákonom stanovenej dvojmesačnej lehoty (obdobne napr. III. ÚS 301/04, III. ÚS 315/05). Keďže zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene.

Ústavný súd poznamenáva, že v prípade, ak by bol sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského (odvolacieho) súdu (ktorý výslovne neobsahoval poučenie o možnosti napadnúť ho dovolaním) v zákonom stanovenej lehote, ústavný súd by za predpokladu podania kvalifikovanej sťažnosti bol povinný preskúmať obsah namietaného rozhodnutia a posúdiť jeho súladnosť s čl. 46 ods. 1 ústavy.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu uznesením najvyššieho (dovolacieho) súdu sp. zn. 2 Cdo 218/05 z 21. apríla 2006.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z obsahu podania a jeho príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa na okresnom súde žalobou z 30. októbra 1996 domáhal voči žalovanému zaplata sumy 66 858 Sk s príslušenstvom ako náhrady nájomného za obdobie od 1. novembra 1993 do 31. októbra 1996 z dôvodu, že žalovaný v tomto období bez jeho súhlasu užíval na účely podnikania časť rodinného domu, ktorá bola v jeho vlastníctve.

Okresný súd rozsudkom č. k. 7 C 185/96-54 zo 14. mája 1998 zaviazal žalovaného k zaplata sumy 3 250,80 Sk s príslušenstvom, nepriznal mu náhradu trov konania

a vo zvyšnej časti návrh sťažovateľa zamietol. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 5 Co 401/98-70 z 27. januára 2000 tak, že prvostupňové rozhodnutie v napadnutej časti týkajúcej sa zamietnutia zvyšku návrhu sťažovateľa po sumu 47 328,20 Sk s príslušenstvom, ako aj v časti o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Okresný súd rozsudkom č. k. 7 C 185/96-113 z 18. januára 2001 návrh sťažovateľa o zaplatenie sumy 47 328,20 Sk zamietol a zaviazal ho nahradiť žalovanému trovy konania v sume 2 140 Sk. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 145/02-178 z 19. novembra 2002. Krajský súd týmto rozsudkom zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť sťažovateľovi sumu 47 328,20 Sk s príslušenstvom, ako aj trovy konania.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Cdo 25/03 z 27. mája 2003 tak, že rozhodnutie krajského súdu z 19. novembra 2002 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Na základe rozhodnutia dovolacieho súdu krajský súd uznesením č. k. 6 Co 150/2003-213 z 28. novembra 2003 rozsudok okresného súdu z 18. januára 2001 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Po vrátení veci na ďalšie konanie okresný súd rozsudkom č. k. 7 C 185/96-312 zo 17. januára 2005 zaviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľovi sumu 9 146,40 Sk, sťažovateľa zaviazal zaplatiť žalovanému trovy konania v sume 3 567 Sk, ako aj trovy štátu v sume 3 180 Sk. Vo zvyšnej časti okresný súd návrh sťažovateľa zamietol, konanie nad sumu 51 856 Sk zastavil a sťažovateľovi vrátil preplatok na súdnom poplatku za návrh v sume 3 694 Sk.

Proti rozsudku okresného súdu sa odvolal sťažovateľ aj žalovaný. Krajský (odvolací) súd rozsudkom č. k. 6 Co 89/2005-353 z 31. mája 2005 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a vo vyhovujúcej časti do sumy 1 790 Sk a v ostatnej časti ho zmenil tak, že žalobu zamietol. V časti náhrady trov konania štátu krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu a sťažovateľa zároveň zaviazal zaplatiť žalovanému trovy konania v sume 6 295 Sk.

Proti rozsudku krajského súdu z 31. mája 2005 podal sťažovateľ 11. júla 2005 dovolanie, ktorým žiadal zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu. Sťažovateľ v dovolaní dôvodil tým, že v priebehu súdneho sporu rozhodli všeobecné sudy piatimi rozsudkami, *„ktoré si navzájom odporujú“*. Sťažovateľ argumentoval aj tým, že okresný súd nevyhovel jeho návrhom na vykonanie dokazovania a *„uveril celkom nepreukázateľnému tvrdeniu žalovaného“*. Poukázal aj na skutočnosť, že za účelom určenia výšky nájomného, a to na účely bývania a podnikateľské účely, okresný súd ustanovil znalca, ktorý *„určil náhradu za bývanie za sporné tri roky vo výške 12 110 Sk a to za moje dve sedminy rodinného domu“*. Sťažovateľ v tejto súvislosti ďalej uviedol: *„Súd uveril odporcovi, že v dome iba býval a že výrobu pleteného tovaru zabezpečoval v dome Pod Kalváriou. Za základ výpočtu vzal sumu 12 397,20 Sk z ktorej odpočítal 3 250,80 Sk, ktoré mi priznal v predchádzajúcom rozsudku a prisúdil mi 9 146 Sk a zaviazal ma zaplatiť žalovanému trovy konania 3 567 Sk a trovy štátu 3 180 Sk.“*

Sťažovateľ v dovolaní zároveň uviedol, že keďže nebol spokojný s rozhodnutím okresného súdu, podal proti nemu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 89/2005-353 z 31. mája 2005. Sťažovateľ poznamenal, že po vyhlásení rozsudku odvolacieho súdu zažil nemilé prekvapenie, keď mu súd priznal len nárok na zaplatenie sumy 1 790 Sk a zaviazal ho zaplatiť žalovanému jeho trovy, ako aj trovy štátu. Sťažovateľ dodal: *„Tento rozsudok je pre mňa o to nepochopiteľnejší, že ten istý senát mi rozsudkom zo dňa 19. 11. 2002 priznal náhradu za to isté obdobie vo výške 47 328,20 Sk...“*

Okresný súd uznesením č. k. 7 C 185/96-376 z 23. septembra 2005 vyzval sťažovateľa, aby v lehote 10 dní podal riadne dovolanie, z ktorého by bolo zrejmé, v akom rozsahu napadá rozhodnutie odvolacieho súdu a o ktorý zákonný dôvod opiera podanie dovolania.

Reakciou na uznesenie okresného súdu bolo sťažovateľovo podanie označené *„Doplnenie dovolania“* z 3. októbra 2005, v ktorom sťažovateľ uviedol, že podanie dovolania opiera o ustanovenie § 238 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov – ďalej aj „OSP“). Zároveň dôvodil tým,

že tak, ako okresný súd, ani krajský súd sa nevysporiadali so všetkými dôkazmi za účelom zistenia skutkového stavu. Sťažovateľ namietal, že nesúhlasí so sumou, ktorú mu krajský súd voči žalovanému priznal. V závere uviedol, že žiada, aby najvyšší súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa, aj rozhodnutie odvolacieho súdu.

Najvyšší súd listom zo 4. novembra 2005 opäť vyzval sťažovateľa na doplnenie dovolania. V tejto súvislosti uviedol: *„Z Vášho dovolania, ani po jeho doplnení nie je jednoznačne zrejmé, ktorú časť výroku rozsudku odvolacieho súdu napádate, t. j. či Vaše dovolanie smeruje len proti jeho zmeňujúcej časti, resp. či dovolaním napádate rozhodnutie odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu.“*

Na výzvu najvyššieho súdu sťažovateľ reagoval podaním z 11. novembra 2005, v ktorom uviedol, že napáda rozsudok krajského súdu v celom jeho rozsahu, *„pretože je založený na nesprávnom skutkovom základe“*. Zároveň dovolaciemu súdu navrhol, aby zrušil aj rozsudok okresného súdu zo 17. januára 2005.

O dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Cdo 218/05 z 21. apríla 2006 tak, že ho odmietol, pričom žalovanému nepriznal náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd v odôvodnení rozhodnutia okrem iného poukázal na to, že okresný súd rozsudkom č. k. 7 C 185/96-312 zo 17. januára 2005 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 9 146,40 Sk, vo zvyšnej časti návrh sťažovateľa zamietol a konanie nad sumu 51 856 Sk zastavil. Najvyšší súd uviedol, že okresný súd v rozsudku konštatoval, že sťažovateľ sa oprávnene domáhal náhrady za užívanie jeho 2/7 spoluvlastníckeho podielu na rodinnom dome len čiastočne, a to vo výške 12 397,20 Sk. Keďže suma 3 250,80 Sk bola sťažovateľovi už právoplatne priznaná, žalobe vyhovel len do čiastky 9 146,40 Sk. Konanie nad sumu 51 856 Sk okresný súd zastavil z dôvodu späťvzatia sťažovateľovho návrhu v tejto časti.

Najvyšší súd poukázal aj na závery rozhodnutia krajského súdu, ktorý na odvolanie oboch účastníkov konania potvrdil rozsudok okresného súdu v napadnutej zamietajúcej časti a vo vyhovujúcej časti do sumy 1 790 Sk a v ostatnej časti rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. V časti náhrady trov konania štátu potvrdil prvostupňové rozhodnutie a sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania v sume 6 295 Sk. Krajský súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu, ale nestotožnil sa s postupom pri určovaní výšky náhrady, pretože podľa neho okresný súd nezohľadnil výšku sťažovateľovho spoluvlastníckeho podielu. Z uvedeného dôvodu zmenil rozsudok okresného súdu tak, že za dôvodný považoval len sťažovateľov návrh do sumy 1 790 Sk, a preto jeho žalobu vo zvyšnej časti zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd stručne uviedol aj dôvody sťažovateľovho dovolania. Uviedol, že k dovolaniu sťažovateľa sa vyjadril aj žalovaný, ktorý ho ako neopodstatnené navrhol odmietnuť.

Najvyšší súd konštatoval, že po zistení, že dovolanie podal účastník konania, skúmal prípustnosť jeho podania. V tejto súvislosti najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, a preto je potrebné ho odmietnuť. Najvyšší súd argumentoval tým, že dovolacie konanie sa začalo pred 1. septembrom 2005 a keďže o podanom dovolaní nerozhodol do 31. augusta 2005, postupoval podľa OSP v znení účinnom do 31. augusta 2005.

Pri posudzovaní dovolania najvyšší súd vychádzal z ustanovenia § 236 ods. 1, § 237, § 238 a § 239 OSP.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 OSP dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa ustanovenia § 237 OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,

c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Podľa ustanovenia § 238 ods. 1 OSP dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Podľa ustanovenia § 238 ods. 2 OSP dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Podľa ustanovenia § 238 ods. 3 OSP dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd a) vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) potvrdil rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté inak než v prvšom rozsudku, pretože súd prvého stupňa bol viazaný právnym názorom súdu, ktorý prvšie rozhodnutie zrušil.

Podľa ustanovenia § 238 ods. 4 OSP dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

Podľa ustanovenia § 238 ods. 5 OSP dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Podľa ustanovenia § 239 ods. 1 OSP dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa.

Podľa ustanovenia § 239 ods. 2 OSP dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia podľa § 268 ods. 1 písm. g) a h), d) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa ustanovenia § 239 ods. 3 OSP ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Najvyšší súd konštatoval, že keďže sťažovateľ v dovolaní výslovne nenamietal niektorú vadu rozsudku krajského súdu v zmysle ustanovenia § 237 OSP a ani v rámci dovolacieho konania súd nezistil, že by konanie na odvolacom súde trpelo niektorou z uvedených väd, dovolanie posúdil ako neprípustné.

Z uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že v danom prípade išlo o podanie dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu. Krajský (odvolací) súd v ňom rozsudok súdu prvého stupňa v časti potvrdil a v časti týkajúcej sa sumy 7 356,40 Sk rozsudok okresného súdu zmenil. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd skúmal prípustnosť dovolania v súlade s ustanovením § 238 OSP.

Dovolací súd vo svojom rozhodnutí zároveň uviedol, že výnimkou z prípustnosti dovolania sú okrem skutočností uvedených v ustanovení § 238 ods. 4 OSP aj skutočnosti uvedené v ustanovení § 238 ods. 5 OSP. V tejto súvislosti konštatoval, že toto zákonné

ustanovenie nadobudlo účinnosť 1. septembra 2003, pričom v zmysle ustanovenia § 372i ods. 7 OSP sa neprípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 5 OSP vzťahuje len na konania, v ktorých súd rozhodol po nadobudnutí účinnosti tohto zákonného ustanovenia.

Podľa názoru najvyššieho súdu dovolanie sťažovateľa proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné, pretože odvolací súd nevyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu [§ 238 ods. 3 písm. a) OSP] a v danej veci krajský súd potvrdil jediný rozsudok okresného súdu vydaný v danej veci po zrušujúcom rozsudku najvyššieho súdu [§ 238 ods. 3 písm. b) OSP].

Vo vzťahu k sťažovateľovmu tvrdeniu, že prípustnosť podania dovolania odvodzuje od skutočnosti, že odvolací súd sa v rozsudku z 31. mája 2005 odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vyjadreného v rozsudku sp. zn. 2 Cdo 25/03 z 23. mája 2003 najvyšší súd uviedol, že v tomto rozsudku nebol vyslovený žiaden záväzný právny názor týkajúci sa dôvodnosti návrhu. Najvyšší súd zároveň konštatoval: *„Odvolací súd bol v ďalšom konaní viazaný len procesnými inštrukciami dovolacieho súdu, ktoré sa týkali doplnenia dokazovania. Z uvedeného vyplýva, že nebol naplnený jeden zo základných predpokladov prípustnosti dovolania spočívajúci v existencii záväzného právneho názoru dovolacieho súdu, vysloveného v zrušujúcom rozsudku. Dovolanie proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu preto ani podľa § 238 ods. 2 O. s. p. neprichádza do úvahy.“*

K prípustnosti podania dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu najvyšší súd uviedol, že sťažovateľ dovolaním napadol právoplatný rozsudok odvolacieho súdu z 31. mája 2005 (najvyšší súd nesprávne uviedol dátum vydania rozsudku 31. mája 2004, ale ústavnému súdu je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejmú chybu v písaní), z čoho jednoznačne vyplýva, že odvolací súd rozhodol po 1. septembri 2003. Najvyšší súd zároveň dodal: *„Predmetom výroku zmeňujúceho rozsudku bolo peňažné plnenie v sume 7 356,40 Sk. Keďže minimálna mzda ku dňu podania žaloby (žaloba podaná 4. 11. 1996) činila sumu 2 700 Sk [§ 2 ods. 1 písm. b) zákona č. 90/1996 Z. z.], peňažné plnenie, o ktorom odvolací súd zmeňujúcim rozsudkom rozhodol, neprevyšuje trojnásobok*

minimálnej mzdy, t. j. sumu 8.100 Sk. Na uvedenú vec sa preto vzťahuje ustanovenie § 238 ods. 5 O. s. p. v znení zákona č. 353/2003 Z. z., z ktorého dôvodu je dovolanie žalobcu aj proti zmeňujúcemu rozsudku krajského súdu neprípustné.“

Najvyšší súd sa vysporiadal aj s námietkou sťažovateľa smerujúcou proti výroku o trovách konania. Dovolací súd k tomu uviedol: „...*tento výrok sa síce stáva súčasťou výroku rozsudku, ale nestráca povahu rozhodnutia vydaného vo forme uznesenia (§ 167 ods. 1 O. s. p., v spojení s § 151 ods. 1 veta prvá O. s. p.).*“ Z uvedeného dôvodu najvyšší súd posúdil prípustnosť dovolania proti výroku o trovách konania v súlade s ustanovením § 239 ods. 3 OSP, podľa ktorého dovolanie proti uzneseniu o trovách konania nie je prípustné.

Na základe uvedených skutočností najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľa smerovalo proti rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému nebolo prípustné (§ 238 ods. 2, 3 a 5 a § 239 ods. 3 OSP) a keďže nezistil ani dôvody prípustnosti podľa ustanovenia § 237 OSP, dovolanie ako neprípustné v súlade s ustanovením § 218 ods. 1 písm. c) OSP v spojení s § 243b ods. 4 prvá veta OSP odmietol. Najvyšší súd zároveň rozhodol aj o trovách dovolacieho konania tak, že žalovanému nepriznal náhradu trov konania, pretože konštatoval, že žiadne mu nevznikli.

Ústavný súd už vo svojom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 50/04 konštatoval, že „právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, Ústavný súd Slovenskej republiky nemá dôvod doň zasahovať.“

Právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu nemôže všeobecný súd porušiť vtedy, ak koná vo veci v súlade

s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je Občiansky súdny poriadok (II. ÚS 811/00, IV. ÚS 36/04).

Ústavný súd je toho názoru, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05).

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd vo svojom uznesení sp. zn. 2 Cdo 218/05 z 21. apríla 2006 preskúmal prípustnosť sťažovateľovho dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu z 31. mája 2005 v súlade s ustanoveniami OSP účinnými do 31. augusta 2005 s prihliadnutím na ustanovenie § 372i ods. 2 OSP, podľa ktorého začaté konania o odvolaní a dovolaní, o ktorých odvolací súd alebo dovolací súd nerozhodol do 31. augusta 2005, sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005.

V rámci dovolacieho konania dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie sťažovateľa nie je prípustné. Vychádzal pritom z ustanovenia § 237 OSP, ktoré zakotvuje zákonné dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na to, či bolo vydané vo forme rozsudku alebo uznesenia. Najvyšší súd sa zaoberal prípustnosťou dovolania aj z hľadiska ustanovenia § 238 OSP, ktoré upravuje možnosti podania dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme rozsudku, ako aj z hľadiska ustanovenia § 239 OSP, ktoré rieši problematiku prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

Vo vzťahu k výroku o trovách konania dovolací súd skúmal prípustnosť sťažovateľovho dovolania v zmysle ustanovenia § 239 ods. 3 OSP s primeraným použitím ustanovenia § 167 ods. 1 a prvej vety § 151 ods. 1 OSP.

Podľa ustanovenia § 151 ods. 1 OSP o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. (...)

Podľa ustanovenia § 152 ods. 1 OSP rozsudkom rozhoduje súd o veci samej. Zákon ustanovuje, kedy súd rozhoduje vo veci samej uznesením.

Podľa ustanovenia § 167 ods. 1 OSP ak zákon neustanovuje inak, rozhoduje súd uznesením. Uznesením sa rozhoduje najmä o podmienkach konania, o zastavení alebo prerušení konania, o odmietnutí návrhu na začatie konania, o zmene návrhu, o späťvzatí návrhu, o zmieri, o trovách konania, ako aj o veciach, ktoré sa týkajú vedenia konania.

V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania z ustanovenia § 238 ods. 1 OSP *expressis verbis* vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o zmeňujúci rozsudok vo veci samej. Podľa § 152 ods. 1 OSP súd rozhoduje vo veci samej rozsudkom o nároku vyplývajúcom z hmotného práva, s ktorým sa účastníci konania na súd obrátili. V závislosti od rozhodnutia súdu o tomto základnom nároku rozhoduje súd o vedľajšom nároku, a to o nároku na náhradu trov konania. O tejto povinnosti podľa § 151 ods. 1 OSP rozhoduje súd bez návrhu a spravidla v rozhodnutí o veci samej. Inak o náhrade trov konania súd rozhoduje uznesením. Teda súd môže o náhrade trov konania rozhodnúť samostatným rozhodnutím vo forme uznesenia alebo môže byť rozhodnutie o náhrade trov konania v rámci procesnej zásady o hospodárnosti konania súčasťou rozsudku, čo však neznamená, že tým takéto rozhodnutie stráca povahu rozhodnutia vo forme uznesenia. Na základe uvedeného potom z hľadiska posudzovania prípustnosti dovolania len vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania platí podľa § 239 OSP osobitná úprava prípustnosti dovolania pri uznesení. Podľa § 239 ods. 3 OSP je úplne vylúčená prípustnosť dovolania proti uzneseniu, ktorým sa potvrdzuje alebo mení uznesenie súdu prvého stupňa, pri uznesení o príslušnosti, o predbežnom opatrení, o poriadkovej pokute, o znalcovskom, o tlmočnom a o trovách konania... (napr. IV. ÚS 36/04, IV. ÚS 266/05).

Ústavný súd nehodnotí vecnú správnosť rozhodnutia najvyššieho súdu, je však toho názoru, že z rozhodnutia najvyššieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala

svoju vôľu alebo takú aplikáciu príslušných zákonných ustanovení, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery najvyššieho súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne napr. III. ÚS 77/05).

Ústavný súd je s prihliadnutím na obsah namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu v spojení s aplikáciou príslušných zákonných ustanovení OSP toho názoru, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 218/05 z 21. apríla 2006 spĺňa parametre zákonného rozhodnutia. Ústavný súd konštatuje, že je dôležité, aby všeobecný súd pamätal na všetky náležitosti zákonného rozhodnutia tak, ako ich predpokladá zákon a tieto pri jeho tvorbe prakticky aj aplikoval. Výsledkom dodržania zákonných ustanovení by malo byť presvedčivo odôvodnené a preskúmateľné rozhodnutie. Na základe toho dospel ústavný súd k záveru, že namietané uznesenie najvyššieho súdu takým rozhodnutím nepochybne je (obdobne napr. III. ÚS 162/05, III. ÚS 67/06).

Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2006